

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerk. szűség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomtatásba Kézdi-Vásárhelytől, azaz egy a lap beltartalmát, részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilatkozatok, cikkek stb. i. téteződik.

Nyilatkozatok soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ár 6 kr.

Hirdetések díja:

Minden egyhasábas garancia-sorért vagy annak tartozásáért 4 kr-jezet. Hivatalos hirdetések külön árba, mely szerint számítanak. Ezenkívül minden bejelentésnél 30 krajczár helyéig díj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralekban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy apunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

Az ezredéves ünnepély.

A millenniumi kiállítás ügyében egymást érik a kormány intézkedések. A múlt számban közöltük a közönséghez intézett felhívást s ma már a megyék főispánjaihoz intézett leiratot közölhetjük. A nagy nemzeti ügy, mely hazánk ezredéves fenállását ünnepli meg, megérdemli, hogy annak minden fázisát részletesen ismertessük s azért jó szolgálatot véltünk tenni, ha az időnkint érkező felhívásokat az ügy fontosságánál fogva lapunk legelső helyén közöljük. Ezen leiratot olvasva, nem kételkedünk, hogy megyénk nagy erélyű főispánja nemsokára megyénkben is megindítja a mozgalmat s

tudjuk, hogy azok a munkás kezek, melyek néhány év előtt oly szép megyei kiállítást tudtak összeállítani, a millenniumi kiállításban nagy eredményeket fognak előidézni. A leirat szövege ez:

Méltóságos Főispán Ur!

A magyar állam ezredéves fennállásának nagy ünnepét, a nemzet méltó fényével óhajta megünnepelni.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek fényének emelésére 1896-ban Budapest fő- és székvárosban országos kiállítás rendeztessék.

Ő csász. és apostoli királyi Felsége, legkegyelmesebb Urunk és Királyunk, kinek dicső uralkodása alatt a magyar állam a szellemi és anyagi virágzásnak mai magas színvonalára emelkedett és a ki a nemzettel minden örömeiben és minden bánatában együtt érez, hű népe iránti szeretetének ez alkalommal is kifejezést adni óhajtván, a kiállítás védnökségét elfogadni méltóztatott.

Midőn a kormány a haza minden fiát felhívja, hogy a nemzet ünnepén szívvel-leléssel részt vegyen és a nagy mű sikeréhez minden tehetséggel hozzájáruljon, az első sorokban, kikhez szavait intézi, a főispánokhoz, mint azon fontos állami tényezőkhöz fordul, kik hivatalos állásuknál fogva hivatva, a vezetésükre bízott ország-rész közgazdasági fejlődését előmozdítani.

Kérem Méltóságodat, hogy a nemzet szívében élő hálá- és kegyeletérzet ezen művét hazafias lelkesedéssel felkarolni és azt teljes erővel támogatni szíveskedjék.

Nagy mérvben számítok ezen, az ügy sikerét lényegesen előmozdító közreműködésre, annál inkább, mert ezen — a nemzetek életében vajmi ritka ünnepély csak úgy fog valóban országos

jelleggel birni, ha azt a magyar szent korona területének minden vidéke egyaránt a maga ügyének tekinti.

A közreműködés mérvére és módzataira nézve legközelebb lesz szerencsém Méltóságoddal óhajtatásaimat közölni.

Intézkedtem, hogy a kiállításra vonatkozó szervezési szabályok és közérdekű tudnivalók: „Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás közleményei” című hivatalos lap útján a nagy közönség és az érdekelt körök tudomására juttassanak.

E lap egy tiszteletpéldányának Méltóságod használatára leendő megküldése iránt intézkedtem.

Egyúttal a megye közönségét is felkérem ezen országos ügy támogatására és a hazai közönséghez intézett felhívásomnak közzétételére.

Budapest, 1893. február havában.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke:

Lukács Béla s. k.

kereskedelemtügyi m. kir. miniszter

ORZSÁGGYÜLÉS.

A képviselői javadalmasz főemelését tárgyalták március 4-én is a képviselőházban. A Kemény János báró indítványát tárgyalták legelőször, melyben azt javasolta, hogy a fizetés lefoglalása ne vonja maga után a mandátum megsemmisítését. Az keresztül is ment, miután Tisza Kálmán az egész ház tetszésétől kísért beszédben kifejtette, hogy a képviselő függetlenségét éppen ez az indítvány fogja biztosítani. Mellette beszélt még Mérey Lajos és Péchy Tamás, ellene pedig Polónyi Géza és Remete Géza. Károlyi Gábor gróf egy tovább menő indítványt tett, azt t. i., hogy a képviselői tiszteletdíjat egyáltalán nem lehet lefoglalni. Ezt az indítványt Hegedűs Sándor javaslatára s Neményi Ambrus, Helfi, Komjáthy, Kovács József és Péchy Tamás hozzá-

„A Székelyföld” tárczája.

Szó és — tett.

A kettő közt bizonyára van egy kicsike kis különbség.

Ezt a kis különbséget pedig azok tudják leginkább méltatni, a kiket tettek helyett folyton szavakkal igyekeznek kielégíteni.

A szó olyan, mint a festett kép. Ki lehet színezni tetszés szerint és rajzolni lehet rá arany felhőket, rózsaszínűket.

A szó olyan, mint mikor az éhes embernek szépen felterített asztalt mutatnak, megrakva pompás eledelokkal — festve.

Az éhes ember aztán így felel rá: vigyátek el a szép festményeiket, s adjatok nekem egy darab kenyert valóságban.

Ez a tett!

A ki vár, eped valami után, a kit ígéretekkel traktálnak, az megtanul jól distingválni.

Igy tanult meg a magyar tanitóság is hosszú huszonöt év alatt.

Azóta az illetékes körök alig tettek egyebet, mint beszéltek a tanügy és tanitóság érdekében s a tanitóság belátta, hogy a beszéd csak beszéd

s míg ő azon az elszigetelt területen, hová szegénysége helyezte, hangyaszorgalommal dolgozik és fárad: addig az ügyében hangzó szavak mindinkább frázisokká kezdenek válni, s a társadalom nagy erkölcsi átalakulásáról festett kép szépül, szépül ugyan, de az a kép, a mit a tanitóság helyzete tár elé: mindig komorabbá, sötétebbé válik.

A társadalomban mindenkinek fokozódnak az igényei s ezt a társadalom egészen természetesen találja. Egy jómódu iparos ma már olyan viszonyok közt él, mint ezelőtt ötven évvel a magasarangú tisztviselők. Ki irigyelné, de ugyan ki is irigyelhetné tőle. Szorgalma és becsületes munkája által fokozott jövedelemhez, fokozott jóléthez jut.

És a tanító? A tanitónak abból a fizetésből kell megélni, a mit ezelőtt ötven vagy száz évvel előde számára szükségesnek láttak megállapítani. Azon előde számára, a kinek tanítói oklevélről fogalma sem volt. Sok helyen még ezeket a régi fizetéseket újabb időben kétféle osztották az alatt, míg az intéző körök tele szájjal hirdették a tanítói állás nemes és magasztos voltát.

Őnök tehát bihetetlennek találják ezt? Száz példával lehet bizonyítani, hogy a szó és a tett mily eklatáns ellentétben szerepel a tanitók és tanügy sorsában.

Nézzék meg önök magát az országgyűlés naplóját. Nagy szavak és trázisok áradata közt találunk egy-egy kicsike mozzanatot, a mi a tettet képviseli.

És a legkülönösebb az, hogy a társadalom minden ügyet érdeklődéssel, figyelemmel kísér, lehetőleg bele is avatkozik, egyedül a tanügyi kérdések tárgyalását nézi közönyös szemekkel.

Azt az ügyet, mely a társadalom érdekeivel legkevésbélen egybefüggésben áll.

Ez a közönyösség valóban megfoghatatlan!

Egy goromba katonatiszt affárja, egy 14. §, egy reformkérdés, egy polgári házasság, egy Henczi szobor-ügy felrzza az egész nemzetet, abban tüntetnek, abban interpellálnak, lármáznak, fenyegetnek! A tanügy fejlesztése, a mitől az egész nemzet élete, fejlődése, maga a hazafiság is függ: a tanügy egyhangú, unalmas kérdés, abban csináljanak az intézők, a mit akarnak s ha a közoktatási budget kicsiny: addig takarózzon a miniszter, a meddig a budget ér.

Csodálatos az, hogy a társadalom nem akarja belátni, hogy a tanügyben legfontosabb érdeke szenved.

Uraim! Polgártársaim! Hiszen az iskolák az önök tulajdonát képezik! Az öök gyermekei járnak abba! Az iskola sem nem az egyháztól, sem nem az államé, vagy közsé, hanem az önöké!

szólása után kiadták az igazságügyi bizottságnak.

A második indennit tárgyalására került ezután a sor. Hegedűs Sándor előadó röviden indokolta azt, Helffi Ignác, Horánszky Nándor és Komjáthy Béla az egyes pártok nevében beszéltek ellene. Péchy Tamás tartotta meg ezután egy ellenzéki lapban előre bejelentett beszédét. Kijelentette, hogy az ő felfogása három téren ellenkezik a kormányéval. Ez a három tér: a közjogi, egyházpolitikai és a polgári szabadság kérdéseinek tere. Kifejtette, hogy a kiegyezést csak azért fogadta el, mert hite és meggyőződése, hogy a nemzet, ha fiaiban erő van, ezen az alapon is fejlődhetik. De családott, a helyzet egyre rosszabb. A nemzeti élet egyes nyilvánulásait az udvarnál félremagyarázzák és nem tudják megérteni a magyar nemzetnek azt a csodálatos tulajdonságát, hogy — mint az apokalipszis Jova, mely egyszerre forrót és hideget lehel — a város egyik végén a királyt éljenezik s a város másik végén Kossuthot éltetik. Mikor Kossuth 70, mikor 80 éves volt, a nemzet csöndben ünnepelte és nem demonstrált. Mikor 90 éves lett egyszerre demonstrálás volt, de ez nem szólhatott a dinasztia ellen, hanem csakis tüntetett. Wekerle kiváló hatású beszédében válaszolt a főlsházásokra; e beszédében röviden ugyan, de vervel fejtette ki programját az egyházpolitikától a közigazgatás reformjáig s kiterjeszkedett a program közjogi vonatkozásaira is.

Péchynek fölemlítette, hogy a hatvanhetedik alap elleni aggályait, melyeket egykor az ellenzéken érzett, akkor találta fel újra, mikor az elnöki emelvényen át kerülő uton a jobboldalra jutott. Az egyházpolitikai ellenvetésekre Wekerle

Az állam, község és egyházra önök bízták az iskolát, tehát joguk van ellenőrizni annak kezelését! Önök óriási összegeket fizetnek adó címén állami, közigazgatási és egyházi célokra! Vegyének fáradságot maguknak megtekinteni, hogy mi jut abból az iskolákra, de önök gyermekeire! Önök olykor nincsenek megelégedve gyermekeik haladásával, — ne higgyék, hogy joguk nem volna a csekély eredmény okai iránt tudakozódni!

Az iskolai szervezett rossz; a tanterv tökéletlen, a tanítókat rosszul fizetik. Jutott-e még önöknek eszébe megkérdezni, hogy az iskolafelügyelőség miért nem csinál jó szervezetet, jó tantervet, s a tanítókat miért nem fizetik úgy, hogy az önök gyermekeit lelkes buzgósággal taníthassák. Vagy talán azt hiszik önök, hogy rossz szervezettel, rossz tantervvel az elnyomott, lenézett tanítók képesek lehetnek nagy eredményeket produkálni az önök gyermekeivel? Tudják meg tehát, hogy a tanítók erre maguk hangoztatják a nemet. A tanítók kénytelenek kilépni az eddigi szemérmes szegénységből, mert érzik, hogy a szegénység nyomasztó, s éppen nem való arra, hogy a pálya iránt lelkesedést merítsünk belőle. A tanítóság elvégre is a társadalomra, önökre apellál. Nem kér többet, mint a jelenkor igényeinek megfelelő díjazást! Hisz ez oly természetes! Egy valamire való gyári munkának több van 2 frt napi díjánál. A tanítók körülbelül 2 frt minimumot és öt évenkénti 10 százalékos fizetésemelést kérnek. Megadja-e ezt az országgyűlés? Ha a társadalom akarja: igen.

Már pedig a társadalomnak nagyon érdekében áll, hogy a kik gyermekeit nevelik: azoknak okuk legyen lelkesen és buzgón dolgozni. Erre pedig nem a tanítói oklevél, hanem a tisztességes fizetés és emberséges bánásmód kvalifikál.

Vaday József.

azt válaszolta, hogy az ellenzéknek akkor lehetne joggal kifogásokat tenni, ha a kormány az egyházi ügyek elintézését ígérve, a alapelvek megismertését akkorra halasztotta volna, mikor a kész törvényeket fogja beterjeszteni. Horánszky válaszul azt jegyezte meg Wekerle, hogy az egyházpolitikai agitációk ellen éppen azért nem tett lépéseket, mert a kormány, elveinek tisztaságát tudva, be akarta várni, míg a közvélemény e kérdésekben megállapodásra jutott. A miniszterelnök ezután azt hangsúlyozta, hogy parlamenti életünk legfőbb bajai a személyes támadások túltengése és az intenciók gyanúsítása.

Az igazság imponáló erejével hatott e beszéd minden részre s a szabadelvűpárt ismételt rendezett tüntetést vezére mellett.

A ház többsége az indennit-t általánosságban megszavazta; a részletes tárgyalás hétfőn lesz.

Udvarhelymegyei állapotok.

Aesopus korában a számár oroszánbörbe öltözött, hogy hívalkodhassék, ma a civilizáció előrehaladt korszakában a Fancsali Ferencz köpenyegé alá buvik, s onnan kísérti meg rugdalózásait!

A Fancsali Ferencz köpenyegé alá bujt valami féle uraságtól a napokban egy kelet és dátumnélküli nyílt levelet osztogatott szét, házról-házra Udvarhely városában Dániel Eleknek a kocsisa; miután én is kaptam egyet belőle, meg nem állhatom, hogy azzal szemben egyetmást — a nélkül, hogy az abban foglalt valótlán állítások megcáfolásába bocsájtakoznám — a nyilvánosság előtt el ne mondjak, s tesszem ezt azért, mivel annak minden egyes tétele, nem egyéb, mint a Török Albert főispán személye ellen, két-három ember által táplált személyes gyűlöletnek rosszakaratu nyilvánulása.

Azt kéri az olvasó, ki az a két-három ember, a ki Török főispánra haragszik?

Hát én megmondom, egyik Dániel Elek, a volt főispán id. Dániel Gábor fia, a másik a vármegye tisztí ügyésze tekintetes Pálfi Ferencz, és a harmadik ennek sógora Sebesi Ákos ügyvéd.

És miért haragsziknak ezen nagytekintélyű urak Török főispánra?

A ki ösmeri Udvarhelymegyében a politikai és társadalmi viszonyokat, ezen kérdéseire igen könnyen megfelel; mindenki előtt rebus ezen triumvirátusban egyedül Sebesi Ákos ügyvéd.

Épp azért, az alkalommal ezen rebus megfejtésével foglalkozni nem is akarok, hanem a másik két uraság haragjának indokait a nagy közönséggel megösmertetni hazafias kötelességemnek tartom.

Nézzük tehát elsőbbsen is, a Dániel Elek fővezér ur haragjának közelebbi indokait. Ez az ur, a volt főispán, id. Dániel Gábornak, a ki Török Albert jogelődje volt — a fia.

Mielőtt tovább mennénk, szükséges még megtudni azt is, hogy az id. Dániel Gábor főispánjának idejében Török Albert volt vármegyénk alispánja.

A közelebb lefolyt 15—20 év alatt, a ki vármegyénk történetét, és politikai hullámzását közvetlen tapasztalásból ösmeri, az igen jól tudja, hogy azon idő alatt Dániel Gábornak a főispáni székhelyen egyedül csak a Török Albert erős és szilárd jelleme, széles körű alapos jogi ismeretei, kitűnő administratív képessége és megfeszített szorgalommal párosult munkássága tartotta fenn; mert jól lehet bár az öreg Dániel Gábor igen tisztességes és becsületes ember volt, s a hogy szokták mondani, még a légynek sem vétett, de, valljuk be az igazat, szűk látkörű, légy ember volt, s annyiaval kevesebb volt esze és ereje arra, hogy a vármegye területén — a hol vele szemben, egy Ugron Gábor, már akkor országos tekintélyű ellenzéki vezérférfi folytatta, a politikai harcokat — egy olyan erős és biztos győzelemre vezethető kompaktpartot szervezzen és összetartson, melylyel az Ugron működését ellensúlyozni lehessen.

Azonban, hogy egy ilyen erős párt szerveztett, a megye józan gondolkodású, vagyonos és intelligens polgárainak túlnyomó többségéből, azt még a sárga irigység is kénytelen ösmereni, hogy az a Török Albert, Tibád Antal és társai elvitáztatatlan érdeme, a kiknek tapintatos, s végeredményeiben mindig biztos politikai számításai, — politikai sakkhuzásai, tették lehetségessé azt, hogy annak a kitűnő és jeles ellenzéki férfinak, — kit még a parlamentben is, a félelem egy bizonyos nyomása alatt, kénytelenek tisztelni még ellenségei is — mondott, hogy egy ily jeles férfinak politikai akeziót, a saját megyéjében úgy lehetett irányítani, hogy működése által az id. Dániel Gábor főispáni széke soha meg nem rendült!

Pedig a Fancsali Ferencz oroszánbörbe öltözött uraság nyílt levelében azt akarja kitüntetni,

hogy a Török intrigái buktatták meg id. Dániel Gábert, és hogy azért haragszik Dániel Elek Török Albertre.

Ez nem igaz, hisz ha Török meg akarta volna buktatni Dániel Gábert, azt ezelőtt 10 évvel is megtehetné volna, — minden erő és hatalom, ezen cél elérésére az ő kezében és rendelkezése alatt állván, de ilyen nemtelen gondolat Töröknek az agyában soha sem született!

Hát miért haragszik Dániel Elek ur mégis Törökre? haragszik biz azért, mert az id. Dániel Gábor főispánjának idejében, vagyis az 1889 ik évben Dániel Elek ur marha-doktori kvalifikációval — felhasználván atyja gyengeségét nem általotta az 1893. évi I-ös törvényozikk arczul csapása mellett magát a megyei központi tisztikarba aljegyzőnek bevalasztatni, kizsoronván ezen állásból más képestett szegény legényt; nem csak, hanem ráadásul 1890-ik évben, főispán atyjának az 1886. évi XXI. t. cz. alapján közvetlen ellenőrzése alá helyezett Sz. Udvarhely rendezett tanácsú város regálját, és összes egyéb közjövödelmeit haszonbörbe vette; ez utóbbi minőségében a város polgárait és a vidéki lakosságot krajozárókért sokkal jobban zaklatta, mint akármelyik rongyos szidó; a várossal — ezen haszonböréből kifolyólag — több mint 33 ezer forint értékét képviselő különböző jogtalan perekbe keveredett, a város háztartását megzavarta, s midőn főispáni preszsióval akart oda hatni, — hogy jogtalan pereit valahogy ránszerve előnyösen egyezségileg megszüntesse, — ekkor atyja a főispánról lemondott, s jött helyébe Török Albert. Megkísértette ezen jeles ur Török Albertnek is a protekcióját a maga részére megszerezni, először szép szóval, s azután midőn látta, hogy annak nincsen semmi eredménye, fenyegető leveleket irt Török főispánnak azon czélból, hogy a várossal szemben fennforgó pereit befolyásánál fogva egyeztesse ki. Habár ezen levelek tartalma a zsarolás vétségének tényálladékat megállapítani teljesen alkalmas, Török még sem tett Dániel Elek ellen feljelentést, de mert a protekcióját, ilyen nemtelen fegyverrel sem tudta kizsarnolni, azért most már haragszik ő Török Albertre.

Még több, nem tisztességes motivumokon nyugvó lélektani okokat lehetne felhozni indoklásul annak, hogy Dániel Elek miért haragszik Török főispánra, de hagyjuk azokat most, és nézzük meg, hogy az a másik uraság: Pálfi Ferencz tisztí ügyész miért orol Törökre ki miért intrigál uton-utólen ellene, de mindig csak orozva, hát megett?

Hát haragszik bizony ez az ur azért, mert Török az alispáni székhelybe nem segítette bele, pedig erre nagyon vágyódott, s a mint a választási mozgalmas idők alatt ő maga többször mondtotta, csak azért akar alispán lenni, mert már meglehetősen vagyont szerzett mint tisztíügyész, s kellene neki egy kis rang is.

Ezen naiv nyilatkozatát el is hiszem, mert mikor egy szegény székhely gazda embernek a gyermeke, annyi vagyona teszen szert, mint a menyit Pálfi Ferencz a Török jó akaratu befolyása és égise alatt megszerzett, kellene biz ahoz — a mai cizmkóros világban — egy kis rang is, — de hogy azért haragudjék ő Törökre, hogy most még rangot is nem ad neki, ez legalább is durva haládatlanság!

Alattomban, mint a megyei tisztí kar tagja, sok minden hivatalos hibát akar kieszelni ez az ur Török főispán ellen, de mert ez neki nem sikerül, fogja magát s bizalmatlanságot szavaz, ama 9 társával együtt, kiket megbukott magánérdekeik miatt, a bosszu érzete vezérel Török ellen, — s mégis a tisztíügyészi székhelyen ül! Hát minő gondolkodásra mutat az, hogy egy olyan főispán alatt szolgáljon valaki, a ki iránt bizalommal nem viseltetik? Azt hiszem, hogy az volna a rendje, hogy mondjon előbb le az állásáról s azután álljon nyílt sisakkal szembe azzal, a kiből nem bizik, de ne konspiráljon folytonosan hát megett — azért, mert rangot is nem kaphatott, mert az nem mutat férfias jellemre, hisz annyival inkább lemondhat már, mert többet nem lesz sem regáléváltás, sem vasuti kisajátítás s nem kell kezelni 80—100 ezer frtot.

Itt a nagy közönség tájékoztathatása végett, megkivánom jegyezni, hogy ezen tisztí ügyész ur ugyan Tarcsafalváról ered, de a szintén odaváló nagy birtokos, azon Mélióságos Pálfi Dénessel, a ki br. Bánfi Dezsőnek, a képviselőház elnökének, és id. Dániel Gábor volt főispánnak apa-társa, nincsen vérokonságban.

Hogy Udvarhelymegyében, ez idők szerint, teljes nyugalom uralkodik, és hogy a megye adminisztrációja teljesen rendben foly, azzal a megye minden józan gondolkodású polgára tisztában van, kivéve a fenn megnevezett urakat és még 6 társukat, kiket a bosszu érzete oda vezet, hogy közszeretetlen és köztiszteltetben álló főispánunk dr. Török Albert ellen, általában és aljas rágalmakat terjesszenek, minden üdvös intézkedései ellen igazságnak, sőt Fancsali uram, még arra is veteme-

dik, hogy hamis koholmányaival a belügyminiszter urat is zaklassa s tévutra vezetni megkísérelte.

Tovább most nem fűzöm gondolataimat, mert azt hiszem, hogy az elmondattakból, a józan közvélemény belátja azt, hogy megbukott jogosultságon megáneredékek folytán a Daniel Elek vezetése alatt alakult 9 tagból álló duzzogó klikk nem alkalmas arra, hogy egy vármegye békés nyugalmát felzavarja, és hogy annak köztisztviseltek és szeretetben álló főispánját, az igaz hazafias utrólétérítse, annyival is inkább nem, mert most, midőn nemzetiségi és felekezeti villongások veszélyeztetik a magyar állam konszolidációját, jól tudják a kormányférfiak is, hogy még az olyan erős magyar vármegyében is, mint Udvarhelymegye, olyan kipróbált és megedzett erős, hazafias jellemre van szükség minden poszton, mint Török Albert.

Különfélék.

— Érdekes vendége van most a kézdivásárhelyi törvényszéki fogháznak. A napokban érkezett meg csendőri fedezet mellett Romániából Tanczos Istók Mihály rablógylkos, ki az ismeretes szeméjái postarablás alkalmával a postakocsist meglötte. Ezelőtt 6 hóval tartóztatták le Romániában s a személyazonosság megállapítása után átadták a magyar büntető igazságszolgáltatásnak. Tanczos Istók Mihály igazi gylkos arccsal bir. Sápadt arc, alattomos tekintetű szemek, szénfekete bajusz és szakál, kopaszodó fej, erősen kifejlődött hátulsó koponyával, alacsony, zömök termet. A jeles férfit sokan megbámulták, midőn a csendőrök a fogházba kísérték, mert egy eleven rablógylkos a mai világban a ritka látványosságok közé tartozik.

— Érdekes végrendeletet tett dr. Szabó Vazul nagyszebeni orvos. Végrendeletében 1200 frtot hagyományozott Kézdi-Vásárhely városának oly czélból, hogy abból azon szegénysorsu emberek számára, kik a torjai Búdós kénbarlangnál keresnek szembajkaiban orvoslást, egy nyugvó házikót építtessen. Végrendelező, kinek valószínűleg oka van a híres kénbarlang iránt hálával vi-seltetni, ezen hagyományon kívül rendelkezett, hogy ha egyenes örököséi időközben elhalnának a hagyaték nagyrésze szintén a fennevezett czélra fordíttassék. Nevezetes a dologban, hogy dr. Szabó Vazul román volt, s hogy Kézdi-Vásárhely városával semminemű összeköttetésben nem volt s különös eszméjének megvalósításához éppen Kézdi-Vásárhely városát szelmele ki. A városi tanács határozott ezen ügyben s a hagyomány elfogadása mellett nyilatkozott.

— A cigányok bánata. Mióta a cigány népszámlálás megtörtént, a cigány fejekben sok rémes dolog motoszkál, mert a nagydíj csata alatt és után, sőt cigányember emlékezet óta ezt a nevezetes naciót soha senki szerbe-számba nem vette s hogy most megtörtént, annak igen nagy okának kell lennie. Az már egyszer bizonyos, hogy a cigányságot nagy veszély fenyegeti. A napokban egy csoport vidéki cigány a városi hatóságot kereste meg, hogy mondaná meg az igazat. Nagy szomorúan előadták, hogy közöttük az a hír van elterjedve, hogy az összes nemzetséget kitelepitik egy távoli idegen országba. Van ugyanis az Operenczián innen két országgal egy tartomány, hol a kholera minden embert elpusztított s a szegény cigányoknak ide kell menniök. Legjobban fáj nekik különben az, hogy ott nem lesznek magyarok, kik szorultságukban rajtuk segíteni fognak. A meginterviewolt hatósági közeg aztán szépen felvilágosította őket, hogy a hírből egy szó sem igaz, s hogy ők jövőre is megmaradnak a fau végek diszétül s erre aztán csaptak a megvigasztalt mórék akkora áldomást, hogy estére mindnyájan a dutyiba kerültek.

— Két tüzeset volt Kovásznán a mult héten. Csütörtökön éjjel az alvégen, a mezőszél mellett, egy kazal szalma égett le, mely közvetlenül egy istálló szomszédságában volt lerakva. Az épületet sikerült megmenteni. A másik a piacszoron szombaton éjjel fél 3 órakor történt. Itt egy istálló lett a tűz martalékává. Mindkét esetben, miként a jelekből ítélni lehet, gonosz kezek által, mindenesetre bosszúból lett a veres kakas berepítve. A kár nem nagy. Ez utóbbi tüzesetnél az ólban levő baromfiak mind benn égtek. A csendes időben s a tűz-

oltok erőyes munkája következtében a tűz tova terjedése meg lett akadályozva.

— A balneologiai egyesület évi közgyűlését folyó évi márczius hó 20-án, délután 5 órakor a budapesti kir. orvosegyesület házában (VIII. ker. Szentkirályi-utca 21. sz.) fogja tartani. Tártyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. A főtítkárl jelentése az egyesület működéséről. 3. A pénztáros jelentése a pénztár kezeléséről; költség-előirányzat betervezése. 4. A pénztár megvizsgálására kiküldött számvizsgáló jelentése. 5. Az igazgató-tanács jelentése a mult évben előterjesztett indítványokról. 6. Új indítványok. 7. A tisztikár választása. a) A közgyűlés választja az elnököt és a főtítkárt. b) Az orvostudományi osztály választja ezen osztály elnökét és jegyzőjét és az igazgató tanács 10 tagját. c) A gazdasági osztály választja ezen osztály elnökét és jegyzőjét és az igazgató-tanács 11 tagját. Ezen közgyűlésre a balneologiai egyesület összes rendes tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűléshez közvetlenül a III. magyar balneologiai kongresszus csatlakozik.

— Meghívás a III. magyar balneologiai kongresszusra 1893. évi márczius hó 20-án, 21-én és 22-én. Napirend: 1. nap (márczius hó 20-án). 1. Elnöki megnyitó. 2. Dr. Bókai Árpád egyetemi tanár előadása: A magyarországi gyógyfürdők összehasonlítása a külföldiekkel. 3. Szontagh Tamás, állami geológus: Az ásványos források védőterületéről. 4. Dr. Szenes Zsigmond: A fülbántalmak balneologiai kezeléséről. 2. nap (márczius hó 21-én). 1. Dr. Smialovszky Valér országgyűlési képviselő: Az alkotandó fürdőtörvény előkészítéséről. 2. Dr. Ehrenreich Jenő fürdőorvos (Karlsbad): A karlsbadi és néhány hazai ásványviz hatásáról a gyomormozgásokra (állatkísérletek alapján). 3. Dr. Szilvássy János fürdőorvos (Borsbék): Az erdélyi, nevezetesen a borsbékai hideg- u. n. lobogófürdők élettani hatásáról. 4. Dr. Hankó Vilmos tanár: Ásványvizeink kezelése és kiállítás (bemutatókkal). 5. Oelhofer Henrik: A helyes forráskezelés értéke. 3. nap (márczius hó 22-én). 1. Dr. Salgó Jakab főorvos, egyetemi magántanár: Az ideg- és elmebántalmak balneologiai kezeléséről. 2. Dr. Bruck Jakab fürdőorvos (Budapest, Sösfürdő). A női bántalmak helyi kezelése fürdőkben. 3. Dr. Tuszkai Ödön: A víz a növénygyászatban és szülészetben. 4. Dr. Boleman István kir. tanácsos, fürdőorvos (Vihnye): A magyarországi fürdők látogatottsága 1892-ben (hivatalos adatok alapján). A kongresszus a budapesti kir. orvos-egyesület házában (VIII. ker. Szentkirályi-utca 21. sz.) tartatik; az első ülés d. u. 6 órakor, a második és harmadik ülés délután 5 órakor kezdődik. Márczius hó 22-én közös vacsora; jelentkezések az első ülésen történnek. Budapesten, 1893. márczius hó 1-én. Az országos balneologiai egyesület igazgató-tanács: Dr. Löw Sámuel, főtítkárl. Dr. Tauffer Vilmos, elnök.

— A szabadságharczi emléktártyák országos muzeuma. Az aradi Kölcsey-egyesület ismervé azon hazafiai kegyeletet, mely Arad városához fűzve van, elhatározta, hogy ez 1848-49. évi szabadságharczra vonatkozó emléktártyákat begyűjti, s azoknak állandó időkre leendő megőrzését erkölcsi és anyagi erejével biztosítja. Az eszme megvalósult; — a kezdeményezés fényes eredményekhez vezetett. Kilencz teremben 26 nagy üvegszekrényben elhelyezett ereklők tartják ébren vértanúink és szabadsághőseink emlékét. Kézirattárunk pedig, mely több mint 10.000 drb egykorú kéziratokat tartalmaz, a történetíróknak nyújt nagybecsű és megbízható adatokat. A gazdagnak elismert ereklé-muzeum, melyben minden tárgy leírással és az adományzó nevével ellátva van, f. évi márczius hó 15-én d. e. 11 órakor fog ünnepélyesen megnyitni s nyilvánosságnak átadni. Miről a szabadságharcz emlékeiről kegyelettel viseltető közönséget azon kérelemmel van szerencsénk értesíteni, hogy a muzeum gyarapítására irányuló törekvésünket gyámoltani kegyeskedjék, azok pedig, kik az ünnepélyen részt veenni szándékoznak, megérkezésüket márczius hó 12-éig a muzeum-bizottság elnökének bejelenteni sziveskedjenek.

— Bélyegmentes csacsik. Nagy lehet az öröm a magyarországi csacsik körében. Az a kivételes kedvezmény érte őket a mindent magstempliző fináncz urak elkeseredésére, hogy a Németország-gal kötött állategészségügyi egyezmény értelmében bélyegmentes passzussal mehetnek ki a germán kollegák közé. Ebben az ügyben a földművelési miniszter utasítást küldött a hatóságokhoz a számáértartó gazdák tájékozása végett.

— Arton? A nádas pusztán, a mely a szécsényi járásbíróshoz tartozik a gyöngyös-pásztói vasúttól félórányi távolságban egy férfiholttestet találtak. A holttest mellett egy hatlövétű pisztoly volt, a melyből egy töltés hiányzott; a holttest zsebében azonkívül egy Nancyból Budapestig érvényes elsőosztályú francia vasuti jegyet találtak. A bírói vizsgálat csakhamar kiderítette, hogy nem öngyilkosság, hanem rejtélyes gyilkosság esete forog fenn, mert a holttest nyakán hátul van a lösebb. A golyót is megtalálták, a mely a szerencsétlen ember életének véget vetett és ki-tűnt, hogy sokkal nagyobb kaliberű pisztolyból való, mint a milyen a holttest mellett volt. A személyazonosságot nem lehetett megállapítani, mert arczát kóborló duvadak annyira összemarták, hogy fölismerhetetlenné vált, de úgy látszik, hogy negyven-ötven év körüli, az uri osztályhoz tartozó ember lehetett. A szécsényi járásbírósnak az a véleménye, hogy a halott nem más, mint Arton, a Panama-botrány egyik bujdosó hőse. Erre a föltevésre a holttest zsebében talált francia vasuti jegy vitte rá az illetőket.

— A polgári házasság leghívebb hívei. Vasmegye egyik községében történt a minap, hogy a plébános nevenapját tartván, a környékbeli tisztelendő urak mind odagyülekeztek. Mondani sem kell, hogy a fekete kávé mellett rákerült a sor a polgári házasság kérdésére is.

— Hát reverendissime! te nem gyűjtöttél aláírásokat a polgári házasság ellen? kérdezte az egyik venpéggap a házizagadt.

— De hogy nem, felelt a plébános, megpróbáltam én is, csak hogy pórul jártam vele.

A páterek kíváncsian kérdőzködtek a dologról, mire így folytatta a házizagda:

— Hát kedveseim, ide mentem az ivvel először is a szomszédba, legközelebb lévő. Beállított istenfélelmökről ismert híveimhez, megmondom nekik, hogy mi járatban vagyok s elejők terjesztem az ivet. Az isten őrzött meg, hogy ki nem dobtak — Hova gondol főtisztelendő ur! mondta a két aggszűz megbotránczóva, bánjuk is mi, akármiféle házasság, csak házasság legyen!

Lefőzve siettem el s azóta nem is folytatom az aláírások gyűjtését.

— Megjelent a »Delibábok az alföld legendái« első könyve »Az arany-mese« tartalommal a Keuskeméten megjelenő »Pest-megyei Hírlap« szerkesztősége szerkesztése és kiadásában. Ara 1 korona = 50 kr. A »Pestmegyei Hírlap« előfizetői ingyen kapják. Ajánljuk t. olvasóink szives figyeimbe.

RÖVID HIREK.

— A szófiai rendőrség elfogta Georgiev Marin hírhedt rablót, a ki több templomot fosztott ki. — Pereden az odaváló kisbíró egy legény agyon-szurta, mert azt hitte, hogy a btyját bantalmazni akarja. — Astrachánban egy új ragaly pusztát az emberek között. Az új betegség tanulmányozására az orosz kormány orvosokat küldött ki. — Varsóban Liebig Ferencz órásmester leánya gyufaol-dattal megmérgezte magát. Tettenék az oka reménytelen szerelem volt. — Gutorföldön Mátray Lajos asztalos öt éves kis fiát mult hó 25-én egy ráesett gyalupad agyonütötte. — Brünbben egy Szallay Julia nevű 27 éves cselédieany hűtlen kedvesét vitriollal leöntötte. A férfit súlyosan sérült állapotban vitték a kórházba, a cseléd pedig önként jelentkezett a hatóságnál. — Jász-Berényből írják, hogy ott szombaton este hat órakor a gimnaziumi zenekör előadásán tűz ütött ki. Hogy nagyobb baj nem történt, az néhány bátor tanuló lélekjelenlétének köszönhető, a kik a tüzet csakhamar elnyomták. — Stockholmában ma Thule pánczélos hajó vízrebocsátásánál a hid kettészakadt; a rajta levő emberek közül harminczan a ten-gerbe estek. Még nem tudni, hogy valamennyit sikerült-e megmenteni. — Hammerfesten nagy hó-zivatar dühöngött, minek következtében 15 ház-lász bérkástul együtt elsüllyedt.

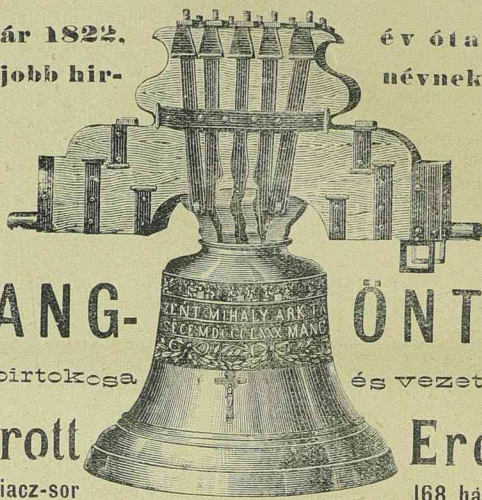
— Egy érdekelt mint figyelő Osdola Czikke érthetlen.
Kérjük világosabban megírni.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

[illegible]

mint a már 1822.
és legjobb hir-

év óta fennálló
névnek örvendő

Forgó csapok

Legjobb szerkezet

HARANG-

ÖNTÖDE

birtokosa

és vezetője

Segesvárott

felső piacz-sor

Erdélyben

168. házs. alatt.

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű új harangok készítésére eserefa tengellyel vagy kovacsolt vas felszereléssel, egymint kovacsolt vasból készült harangszekeket egy vagy több harangnak; valamint régi, megromlott állapotban levő harangok tetszés szerinti nagyságban való átöntésére, ugyszintén raktár-készletben levő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és legtisztább anyagból! Solid munka jótállás és jutányos árak s esetleg részletfizetés mellett.

4-10

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1892. október hó 1-től.

Állomások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Állomások	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Medgyes	(ind. regg. 10.09	éjjel 12.53	
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	regg. 4.20	este 7.23	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. " 10.31	" 12.53	
Botfalva	"	" 4.48	" 7.47		(ind. " 10.47	" 1.18	
Földvár	"	" 5.07	" 8.03	Tövis (vend., elágazás Arad felé	(érk. d. u. 12.28	" 2.49	este 8.07
Mogyorós	"	" 5.26	" 8.23	Nagy-Enyed	(ind. " 1.08	" 3.47	
Ápácz	"	" 5.42	" 8.37	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. " 1.35	" 4.07	
Kőpecz	"	" 6.02	" 8.57		" 2.21	" 4.40	" 8.50
Agostonfalva	"	" 6.09	" 9.04	Gyéres (elágazás Torda felé)	(ind. " 2.31	" 4.52	
Alsó-Rákos	"	" 6.26	" 9.20		(érk. " 3.08	" 5.20	
Homoród	"	" 6.55	" 9.46	Kolozsvár (vendéglő)	(ind. " 3.18	" 5.26	
Kacsa	"	" 7.12	" 9.59		(érk. " 5.14	regg. 6.52	" 11.01
Bene	"	" 7.32	" 10.20	Nagy-Várad (vendéglő)	(ind. este 6.08	" 7.40	" 5.30
Erked	"	" 7.52	" 10.36		(érk. " 10.44	" 11.51	
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé)	"	" 8.23	" 11.03		"	"	
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	" 8.46	" 11.19	Budapest	(ind. regg. 6.35	" 12.09	" 2.18
		" 8.53	" 11.29			" 8.40	regg. 7.30

 Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	4.30	d. u.	1.10	d. u.	5.00	Erassó	indul reggel	5.20	regg.	8.50	d. u.	3.10
Imecsfalva	"	4.47	"	1.37	"	5.17	Szász-Hermány	"	5.39	"	9.09	"	3.29
Páva-Zabola	"	5.04	"	1.44	"	5.34	Prázmár	"	6.01	"	9.31	"	3.53
Kovácszna	"	5.26	"	2.16	"	6.06	Kökös	"	6.14	"	9.44	"	4.06
Barátos	"	5.46	"	2.41	"	6.36	Uzon	"	6.27	"	9.57	"	4.23
Nagy-Borosnyó	"	6.01	"	2.56	"	6.51	Kilyén	"	6.42	"	10.12	"	4.38
Eresztevény	"	6.18	"	3.13	"	7.08	Sepsi-Szentgyörgy	"	7.04	"	10.32	"	5.03
Sepsi-Szentgyörgy	"	6.53	"	3.53	"	7.48	Eresztevény	"	7.31	"	10.59	"	5.31
Kilyén	"	7.03	"	4.03	"	7.58	Nagy-Borosnyó	"	7.49	"	11.17	"	5.53
Uzon	"	7.17	"	4.19	"	8.12	Barátos	"	8.13	"	11.41	"	6.22
Kökös	"	7.30	"	4.32	"	8.25	Kovácszna	"	8.40	"	12.08	"	6.40
Prázmár	"	7.47	"	4.54	"	8.47	Páva-Zabola	"	8.53	"	12.21	"	6.53
Szász-Hermány	"	8.07	"	5.14	"	9.07	Imecsfalva	"	9.08	"	12.36	"	7.08
Brassó	érk. délelőtt	8.25	"	5.32	este	9.25	Kézdi-Vásárhely	érk. reggel	9.26	d. u.	12.54	este	7.26

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.